

HANKESUUNNITELMA

1. Lähtötilanne

Enäjärven suojeluyhdistys on perustettu vuonna 1974. Yhdistyksen toiminta-alue on Sammatin, Karjalohjan ja Suomensjärven kuntien alueella oleva Enäjärvi valuma-alueineen. Yhdistyksen jäsenmäärä on ollut viime aikoina 430-530 jäsentä. Kuitenkin vain runsas puolet Enäjärven ranta-asukkaista on yhdistyksen jäseniä.

Enäjärven vesistöalueella on aktivoitu vesistönsuojeluun ja viime vuonna on perustettu Suomensjärven ja Kiskon vesistöjen hoitoyhdistykset.

Yhdistys on julkaissut jäsenilleen vuosittain kolme jäsentiedotetta. Kesän jäsentiedote on julkaistu ykkössanomissa, joten sen levikki on ollut suurempi.

Yhdistys on tehnyt ja teettänyt Enäjärvestä lukuisia tieteellisiä tutkimuksia ja selvityksiä:

Enäjärven koekalastukset ja vapaa-ajan kalastus vuonna 1996, Asko Sydänoja Turun yliopisto 1997

Enäjärven äyriäisplankton, Vesa Saarikari, Turun yliopisto 1997

Yhteenvertaamiseksi Enäjärvellä tehdyistä tutkimuksista vuosina 1994-1996. Suositukset ja suunnitelma jatkotoimenpiteiksi, Asko Sydänoja, Turun yliopisto 1997

Laskelma Enäjärven hajakuormasta, Jouko Hakala, Lounais-Suomen ympäristökeskus 1997

Sammatin Enäjärven kaikuluotausselvitys, Kari Kinnunen ja Pertti Savola 1997

Enäjärven pohjaeläimistö, FL Lauri Paasivirta 1996

Enäjärvi, Enäjärven suojeluyhdistys 25 vuotta 1999

Suojavyöhykkeiden yleissuunnitelma Enäjärven valuma-alueella Sammatissa, Karjalohjalla ja Suomensjärvellä, MMK Susan Lyytikäinen 2001

Enäjärven vesikasvillisuuden kartoitus, MMK Rolf Oinonen, Pentti Havia 2001

Sammatin Enäjärven hajakuormituksen ja vesikasvillisuuden selvitysohjelman loppuraportti, Sirpa Penttilä, Uudenmaan ympäristökeskus 2001

Enäjärvestä, sen yläpuolisista järvistä ja siihen laskevista puroista on otettu yhdistyksen toimesta vesinäytteitä vuodesta 1978 lähtien

Enäjärvellä on tehty hoitokalastusta nuottaamalla ja rysäpyynnillä vuosina 1996-2002

Kiskonjoki-projektin alaisuudessa Enäjärvellä jatketaan hoitokalastusta, niitetään vesikasveja ja suunnitellaan pohjapatoa Enäjärven luusuaan

Yhdistys on seurannut järven kahden pistekuormittajan (Sammatin kunta ja Taukopaikka Lahnajärvi) lupaehtojen täyttymistä ja vesistövaikutuksia

Hankkeen hakijana on Enäjärven suojeluyhdistys ry ja sen toimeenpanevana elimenä yhdistyksen hallitus. Näiden tahojen referenssityönä mainittakoon jäsentiedotteet ja –sivut ykkössanomissa sekä Enäjärven suojeluyhdistyksen 25- vuotisjuhlaulkaisu.

Hankkeen kohdealueena ovat ensisijaisesti Sammatin, Karjalohjan ja Suomusjärven kuntien alue, mutta myös koko Kiskonjoen-Perniönjoen vesistöalueen kunnat, joihin ollaan perustamassa lähiaikoina uusia vesiensuojeluyhdistyksiä.

2. Perustelut hankkeelle

Suojelutyön onnistumiseksi ja toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi tarvitaan Enäjärven suojeluyhdistykseen lisää resursseja. Jäsenmäärää halutaan siksi merkittävästi lisätä.

Yhteistyö uusien Kiskon ja Suomusjärven vesistöjen hoitoyhdistysten kanssa on tarpeellista - vaikuttavathan Enäjärven yläpuoliset vesistöt Enäjärven tilaan ja Enäjärven tila sen alapuolisten vesistön osien tilaan. Kyseiset yhdistykset suunnittelevat toimintansa käynnistämiseksi alueensa asukkaiden koulutusta, valistusta ja neuvontaa. Tätä Enäjärven suojeluyhdistys voisi tukea havainnollistavan näyttelyn ja julkaisun avulla.

Yllä mainittujen tutkimusten, selvitysten ja julkaisujen tuloksia ei ole läheskään kaikilta osin tiedotettu jäsenkunnalle eikä alueen muille asukkaille. Vain eräät viranomaiset ja muutamat asiantuntijatahot ovat saaneet kaikki tutkimustulokset. Toisaalta tutkimusraportit ovat niin laajoja tieteellisiä, että ne eivät välttämättä aukene maallikolle.

Selvitysten ja tutkimusmenetelmien sekä tutkimustulosten havainnollinen ja kansantajuinen julkaiseminen ja esittäminen olisikin erittäin tärkeää, jotta tutkimuksiin ja selvityksiin uhratut varat ja työpanokset tulisivat mahdollisimman monen Lounais-Suomen alueella ympäristönsuojelun ongelmien kanssa tekemisissä olevien ihmisten tietouteen.

Enäjärven suojeluyhdistys on tehnyt monessa asiassa pioneerityötä vesien- ja ympäristösuojeluun liittyvissä asioissa. Se oli mm. ensimmäinen yhdistys Suomessa, joka sai asianosaisstatuksen rantakaava-asiassa korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Perusteena oli sen tekemä ansiokas ja kustannuksia vaatinut työ järven hyväksi, vaikka se ei omistanut maata järven alueella.

Hanke toteuttaa ”muurit silloiksi” –ohjelmaa ja sen teemaa ”maaseudun ja kaupunkien vuorovaikutuksen lisääminen”. Hanke kuuluu toimialaan ”luonto ja ympäristö” ja edesauttaa etenkin luonnonympäristön vaalimista ja suojelua koulutuksen, valistuksen ja tiedottamisen avulla.

Hanke toteuttaa ALMA:n toimintalinjaa 3 (Maaseutuyhteisöjen kehittäminen), toimenpidettä O (Kylien kunnostaminen ja kehittäminen sekä maaseutuperinnön suojeleminen ja säilyttäminen), alatoimenpidettä 1 (Paikallisyhteisöjen ja kylien aktivointi), 2 (Maaseutukulttuurin ja alueen perinteen hyödyntäminen) sekä 3 (Ympäristön laadun ja viihtyvyyden parantaminen).

3. Kohderyhmä

Yleinen kiinnostus järvien ja muidenkin vesistöalueiden suojelemiseen on viime aikoina kasvanut huomasti. Salon seudun alueelle on juuri perustettu ja ollaan perustamassa lukuisia uusia vesien- ja ympäristönsuojeluyhdistyksiä. Näissä yhdistyksissä tulee olemaan satoja jäseniä, jotka ovat kiinnostuneita kaikesta järviluontoon liittyvistä ja varsinkin sitä uhkaavista asioista ja tarvitsevat tietoa, neuvoja ja malleja.

Kohderyhmänä ovat ensisijaisesti alueen vesistöjen vaikutuspiirissä vakinaisesti ja vapaa-aikoinaan asuvat ihmiset. Hankkeessa esitetyt asiat tullaan esittämään mahdollisimman havainnollisesti, jolloin asioihin aikaisemmin vähemmän perehtynytkin henkilö pystyy omaksumaan siinä esitetyjä asioita. Julkaisu ja näyttely soveltuvat täten hyvin koululaisille ja aikuisopiskelijoille.

Lisäksi alueen kunnissa on kymmeniä eri lautakuntien jäseniä, joiden kuuluu olla selvillä ympäristöasioista.

Toimenpiteiden tavoitteina ovat mm.:

- saada yhdistykseen 5-10 uutta toimintaan aktiivisesti osallistuvaa jäsentä (hallituksen jäsenten vaihtuvuus) sekä 50-100 uutta maksavaa jäsentä
- saada ranta-asukkaat tiedostamaan suojele- ja hoitotyön merkitys vesistöjen kunnolle
- luonnonympäristön hyödyntäminen: hankkeessa esitellään Enäjärven kalastoa ja monipuolisia kalastusmahdollisuuksia, kuten roskakalojen poistoa ja talouskalojen pyyntimenetelmiä
- luonnonympäristön vaaliminen ja suojele: hankkeessa esitellään Enäjärven suojelelun kannalta arimmat alueet ja biotoopit sekä esitellään niiden suojeleluun soveliaat menetelmät
- vuorovaikutus paikallisten ja loma-asukkaiden välillä: näyttelyn ja julkaisun laatiminen vaatii yhteistyötä kaikkien Enäjärven vaikutuspiirissä olevien kesken. Näyttelyyn tutustuminen ja sen yhteydessä järjestettävien esim. koulutustilaisuuksien järjestäminen kokoaa kaikkia alueen väestöpiirejä yhteen.
- loma-asukkaiden ammattitaidon hyödyntäminen: näyttelyn ja julkaisun materiaalin laadinta eri alojen asiantuntijoiden toimesta tapahtunee pääasiassa loma-asukkaiden piiristä.
- historian ja perinteiden tunnetuksi tekeminen, vaaliminen, hyödyntäminen ja arvostus: näyttelyn ja julkaisun aineistoon tullaan sisällyttämään Enäjärven ja sen ympäristön historiaa ja vanhoja perinneasioita, esim. kalastustapojen esittelyä.
- vuorovaikutuksen ja kanssakäymisen lisääminen yhdistystoiminnalla: näyttelyssä ja julkaisussa tullaan esittelemään vesiensuojeleluyhdistysten perusasioita, joiden avulla helpotetaan alueelle vastaperustettujen ja todennäköisesti lähiaikoina perustettavien uusien vesiensuojeleluyhdistysten käyntiin lähtemistä.

4. Toteutettavat toimenpiteet

Hankkeen tarkoituksena on laatia Enäjärven suojeluyhdistyksestä kiertävä näyttely. Materiaali tullaan asettamaan seinätauluihin ns. postereihin. Nämä ovat joko telineessä, jossa niitä voi selata tai tilan salliessa ne ripustetaan seinälle tai kattoon.

Toisena osiona hankkeessa on laatia Enäjärven suojeluyhdistyksen 30-vuotisjulkaisu, johon käytetään osittain samaa aineistoa kuin näyttelyyn, mutta pääosin uusia ja ajan tasalla olevia havainnollisesti laadittuja artikkeleita.

Näyttelyn on tarkoitus kiertää aluksi Sammatin, Karjalohjan ja Suomensjärven kunnissa esim. kirjastoissa, kunnantoimistoissa, kouluissa, kansanopistoissa ja muissa koulutus- ja kulttuuritiloissa. Tarvittaessa näyttely voidaan pystyttää myös muihin Kiskonjoen vesistöalueella oleviin kohteisiin ja muuallekin.

Näyttelyn ja julkaisun materiaali koostuu yhdistyksen toiminnan keskeisten asioiden esittelystä ja sisältää yhdistyksen nykyisten toimihenkilöiden yhteystiedot ja joilta voi saada lisätietoja.

Yllä mainittujen tutkimusten ja selvitysten tärkeimmät asiat pyritään esittämään selkeiden kuvien ja kaavioiden avulla. Lisäksi esitetään tutkimusmenetelmien mielenkiintoisimmat kohdat valokuvien, ilmavalokuvien ja piirroksien avulla.

Näyttelyssä pyritään käyttämään mahdollisimman paljon valokuvia asioiden esittämiseen, ja tekstiosuudet pidetään lyhyinä ja ytimekkäinä.

Yhdistyksen itse tekemien lähinnä vesi- ja seurantatutkimusten tulokset esitetään mahdollisimman havainnollisesti graafisesti.

Tauluissa ja julkaisussa tullaan esittämään yleisiä ympäristönsuojeluun ja kesämökkeilyyn liittyviä aiheita ja ohjeita: sinilevät, hajakuormitus, jäte- ja vesihuolto, lannoitus ym.

Aihepiireihin kuuluvat myös veden kemia ja fysiikka, plankton, pohjaeläimet, kalat, linnut, kasvit, hyönteiset ja järven historia. Yhdistyksen hallituksen jäsenistä ja aktiivisimmista jäsenistä löytyy kaikkien näiden alojen asiantuntijoita ja lisäksi käytetään edelleen alueen vesi- ja ympäristöviranomaisten tietämystä aineiston laatimisessa ja esille tuomisessa.

Näyttelyn kiertoaikataulusta ja kulloisestakin näytteillä olopaikasta tullaan ilmoittamaan alueen paikallislehdissä sekä kuntien ja muiden yhteisöjen informaatiovälineissä.

Päätökset näyttely- ja julkaisuaineiston sisällöstä tehdään syyskuun 2003 loppuun mennessä, jonka jälkeen eri alojen asiantuntijat ja yhdistyksen hallitus alkaa kerätä ja valmistella aineistoa ja esim. ottaa runsaasti eri aiheisiin liittyviä valokuvia.

Näyttely- ja julkaisuaineiston graafinen toteuttaja valitaan lokakuun 2003 loppuun mennessä. Vuoden 2003 loppuun mennessä hankitaan kaikki tarvittavat näyttelymateriaalit. Näyttelyn alustavan version tulee olla valmis vuoden 2004 huhtikuun loppuun mennessä ja lopullisesti valmis vuoden 2004 kesäkuun loppuun mennessä. Näyttelyn kierto alkaa vuoden 2004 heinäkuun alusta lähtien. Julkaisun tulee olla valmis vuoden 2004 heinäkuun loppuun mennessä.

5. Tulokset ja niiden mittaaminen

Tulosten mittarina voidaan käyttää näyttelyyn tutustuneiden henkilöiden lukumäärää ja yleistä kiinnostusta saada näyttely eri kohderyhmien toiminta-alueille. Näyttelyyn ja julkaisuun tutustuneille jaetaan palautelomake. Saadun palautteen perusteella näyttelyä pyritään kehittämään edelleen.

Näyttelyyn laitetaan kävijänimikirja, jonka perusteella kävijöiden lukumäärää voidaan arvioida. Jotta kävijät saadaan kirjaamaan tarvittavat tiedot, kävijöiden ja palautelomakkeen täyttäneiden kesken arvotaan esim. kalastukseen liittyviä palkintoja.

Jos hankkeelle asetetut määrälliset tavoitteet saavutetaan, voidaan katsoa, että yhdistykseen saadaan uusia resursseja, joilla toiminta aktivoituu ja jatkuvuus turvataan.

6. Hankkeen investoinnit

Hanke ei sisällä investointeja.

7. Kustannusarvio

Näyttelyhanke vaatii tukevat yksi- tai kaksipuoliset taulut, telineet ja ripustusvälineet. Näyttelyrakenteiden on oltava toimivat ja kestävä, koska näyttelyä kuljetetaan, pystytetään ja puretaan useita kertoja.

Kaksipuolisia tauluja arvioidaan tarvittavan 8-10 kpl á 250 €.(Työtä 2000 € ja materiaalikuluja 500 €). Tukeva telinejärjestelmä tauluille maksaa 1000 €. (Flexiframe Standardi näyttelysetti ovh 825 €, Luxus näyttelysetti ovh 1080 €, 8 kehyksen yksikkö, 70x100 cm, Oy Metrostar Ab)

Näyttelyaineiston valmistaminen maksaa 7.000 € ja materiaalikulut 1500 €. Aineiston valmistamisessa ja osittain suunnittelussa käytetään graafisen alan ammatti-ihmisiä. Aineiston valinta ja suunnittelu tapahtuu yhdistyksen toimesta pääasiassa talkootyönä.

Näyttelyn pystytys, purkaminen ja kuljetus 10-12:een eri kohteeseen, osittain talkoilla 1000 €.

Julkaisun kirjoituspalkkiot, noin 16 artikkelia á 500 €, ovat 8000 €. Graafinen toteutus ja taitto maksavat 3000 €. Julkaisun mainonta ja markkinointikulut ovat 1000 €. Painatuskulut katetaan julkaisun myynnillä.

Tiedotustoiminta, hallinto ja muut kulut vuosina 2003-2004 (osittain talkoilla): 1000 €

Kustannukset yhteensä 26.000 €

Kustannusten jaksotus:

Vuonna 2003: Aineistojen valmistaminen tarjouksen perusteella	2.900 €	
Talkootyötä 50h á 13,50 € + 38h á 8,50	1.000 €	
Materiaalikulut	1.600 €	
Julkaisun kirjoituspalkkioita	<u>3.500 €</u>	9.000 €

Vuonna 2004: Aineistojen valmistaminen	4.500 €	
Talkootyötä 50h á 13,50 € + 38h á 8,50	1.000 €	
Materiaalilahjoituksia	600 €	
Materiaalikulut	1.400 €	
Julkaisun kirjoituspalkkioita	3.500 €	
Julkaisun graafinen toteutus	3.000 €	
Mainonta ja markkinointi	1.000 €	
Tiedotus, hallinto ym.	1.000 €	
Pystytys ja kuljetus	1.000 €	17.000 €
YHTEENSÄ		26.000 €

8. Rahoitussuunnitelma

Julkinen rahoitus yhteensä 80 %	20.800 €
siitä TE-keskukselta 80 %	16.640 €
Sammatin, Karjalohjan ja Suomensjärven kunnat	4.160 €
Yksityinen rahoitus yhteensä 20 %	5.200 €
siitä talkoita, lahjoituksia ym. max 50 %	2.600 €
yksityinen rahoitus rahana väh. 50 %	2.600 €
YHTEENSÄ	26.000 €

9. Varasuunnitelma

Mikäli rahoitus ei järjesty toivotulla tavalla, joudutaan näyttelyn ja julkaisun laajuutta supistamaan. Talkootyön osuutta voidaan lisätä, mutta se alentaa todennäköisesti näyttelyn ja julkaisun tasoa kuten materiaaleista tinkiminenkin. Liike-elämän tuen saaminen hankkeelle lienee vaikeaa.

10. Selvitys hakijan maksuvalmiudesta

Yhdistyksen liikevaihto tilivuonna 2002 oli lähes 6500 €. Vuonna 2004 on tarkoitus kerätä jäsenkunnalta juhlahjulkaisun tilausmaksuja etukäteen. Projektin jaksottuessa kahden kalenterivuoden ajalle ei maksuvalmiudessa tule olemaan vaikeuksia. Tällä hetkellä yhdistyksen pankkitilien saldo on yhteensä noin 3.500 €.

11. Tiedotussuunnitelma

Tiedottamisen tavoitteena on herättää huomiota ja kiinnostusta näyttelyä kohtaan, pitää alueen ihmiset tietoisina, missä ja milloin näyttelyyn voi tutustua ja julkaisun osalta mistä muualta julkaisua voi ostaa.

Tiedottamisen pääkohderyhminä ovat kuin näyttelyn pääkohderyhmät: jäsenkunta, muut alueen asukkaat, koululaiset ja opiskelijat, kuntien viranomaiset ja päättäjät.

Näyttelyn avajaisista ja myöhemmin sen sijaintipaikasta sekä julkaisun myyntipaikoista tiedotetaan paikallislehdissä. Asioista tiedotetaan myös yhdistysten ja muiden yhteisöjen tiedotuskanavien ja internetsivujen välityksellä.

Näyttelystä tiedotetaan lisäksi alueen ilmoitustauluille ja liikepaikoille laitettavilla julisteilla ja ilmoituksilla.

Näyttelyn siirtyessä uuteen paikkaan pyritään järjestämään alueen paikallislehdistölle lehdistötilaisuus tai ainakin jaetaan lehdistölle lehdistötiedote asiasta.

Tiedotus- ja markkinointitoiminnan kulut ovat noin 1.500 € vuoden 2004 aikana. Tiedottamisen seuranta hoidetaan yhdistyksen toimesta samoin kuin aikaisemminkin. Kaikki yhdistykseen toimintaan liittyvät asiat eli paikallis- ja valtakunnallisessa lehdistössä yhdistyksen toimintaa käsittelevät artikkelit taltioidaan lehtileikkeinä ja pääosin kopioidaan liitteiksi jäsenkirjeisiin.

12. Kirjanpito

Kirjanpito hoidetaan Enäjärven suojeluyhdistyksen kirjanpidon yhteydessä. Hankkeen tuloille ja menoille perustetaan omat tilit, jolloin sen tilitapahtumat voidaan helposti eritellä. Yhdistyksen kirjanpito on aikaisempien projektien yhteydessä hyväksytty Uudenmaan ja Varsinais-Suomen liitoissa, Uudenmaan ja Lounais-Suomen ympäristökeskuksissa sekä Uudenmaan ja Varsinais-Suomen TE-keskuksissa.

13. Ohjausryhmä

Ohjausryhmään perustetaan tarvittaessa ja siihen valitaan jäsenet Enäjärven suojeluyhdistyksen hallituksesta, kustakin rahoittajatahosta ja Lounais-Suomen Maaseudun Kehittämisyhdistyksestä.

Vantaalla 29.5.2003

Heikki Erkkilä
Rahastonhoitaja
Laajakorvenkuja 4 A 2
01620 Vantaa
09-8781770 (koti)
040-8292458 (GSM)